

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 217/2020
08.07.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против туженог ПД „Извршитељ“ ОД Ниш чији је пуномоћник Александар Р. Јовановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2621/2019 од 31.10.2019. године, у седници већа од 08.07.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2621/2019 од 31.10.2019. године као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Основног суда у Нишу П 2244/18 од 17.12.2018. године и пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2621/2019 од 31.10.2019. године па се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 2244/18 од 17.12.2018. године, обавезано је тужено Привредно друштво да тужиоцу на име накнаде штете исплати 320.410,74 динара са законском затезном каматом почев од 19.03.2018. године до коначне исплате у року од 15 дана по пријему пресуде док је за веће потраживање а до тражених 389.298,30 динара тужбени захтев одбијен као неоснован. Тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 35.172,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2621/2019 од 31.10.2019. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П 2244/18 од 17.12.2018. године у усвајајућем делу става првог изреке и у ставу другом изреке.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о изјављеној ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној а због потребе да се размотри правна питања од општег интереса као и правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе и због потребе новог тумачења права.

Одредбом члана 404. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 87/2018), је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе као и ако је потребно ново тумачење права. О дозвољености и основаности те ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од 5 судија.

Предмет спора у овој парници је одговорност ортачког друштва за евентуалну штету коју је причинио његов члан трећем лицу при чему је ортачко друштво формирано по члану 312. став 2. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ 31/2011). С обзиром да се ради о релативно новом правном институту не постоји судска пракса по питањима која је ревизија истакла као спорна а то су да ли постоји одговорност ортачког друштва у конкретном случају, да ли је одговорна држава за штету, да ли је у парници морало да учествује и Друштво за осигурање и томе слично. Све наведено показује да је у наведеном смислу потребно и одговарајуће тумачење права па због свега тога овај суд налази да су испуњени услови да се о ревизији одлучи као и изузетно дозвољеној те је с тим у вези и решено као у ставу један изреке.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био извршни дужник у предмету извршења ради наплате новчаног потраживања. Извршење је спроводио извршитељ ББ који је члан ортачког друштва „Извршитељ“ ОД из Ниша. У циљу наплате потраживања извршитељ је спровео радњу пописа и процене покретних ствари и у окриву тога извршио је попис и процену четири уметничке слике чији је власник био тужилац на укупан износ од 20.000 динара. Међутим, у поступку извршења тужилац је приговарао процењеној вредности слика достављајући о томе доказ – процену галерије савремених уметности по којима је процењена вредност ових слика 658.830,50 динара али је и поред тога извршитељ уметничке слике продао за по 1.500,00 динара по слици односно за укупно 6.000,00 динара. Сматрајући да је на наведени начин оштећен радњом члана ортачког друштва тужилац овом тужбом од ортачког друштва тражи накнаду штете у висини разлике између процењене и стварне вредности слика а нижестепени судови налазе да таква одговорност постоји због чега су тужбени захтев и усвојили.

Тужилац од туженог као привредног – ортачког друштва тражи накнаду штете коју му је причинио члан тог друштва. Спорна питања која треба разрешити су најпре да ли ортачко друштво уопште одговара за штету коју његов члан причини трећем лицу? При томе према одредби члана 312. Закона о извршењу и обезбеђењу по којој извршитељ врши јавна овлашћења која су поверена овим законом а обавља делатност као предузетник или као члан ортачког друштва чији чланови могу бити искључиво извршитељи с тим што извршитеља именује министар, не указују на било какав другачији статус члана ортачког друштва у овом случају од статуса члана било ког другог ортачког друштва по Закону о привредним друштвима. Закон о привредним

друштвима („Службени гласник РС“ 36/2011 ...91/19) у члану 93. прописује да ортачко друштво је друштво два или више ортака који су неограничено солидарно одговорни целокупном својом имовином за обавезе друштва. Међутим, када се ради о одговорности друштва за обавезе његових чланова чланом 124. је решено питање заштите поверилаца ортака. Тако је прописано да поверилац који има доспело потраживање према ортаку по основу извршне исправе у складу са законом којим се уређује извршење и обезбеђење има право да у писаној форми захтева од друштва да му исплати у новцу оно што би ортак примио у случају ликвидације друштва али само до висине свог потраживања. Ова одредба указује да у циљу заштите поверилаца постоји основ и за одговорност ортачког друштва за дуг ортака према трећем лицу. У конкретном случају дуг још увек не постоји односно то питање треба да се расправи у самој парници али наведена одредба Закона о привредним друштвима доказује да постоји основ одговорности ортачког друштва према трећем лицу за дугове ортака. Та одговорност није неограничена већ је лимитирана на начин како је то прописано чланом 124. став 1. Закона (оно што би ортак примио у случају ликвидације друштва) па је очигледно неопходно да и у текућој парници нижестепени судови воде рачуна о овој околности а што они до сада нису чинили. Остала спорна питања везано за потраживање накнаде штете свакако су она која произилазе из правне природе тог потраживања како то регулише ЗОО у члану 154. и 158. односно нужно је утврдити да ли у конкретном случају постоји штета да ли постоји пропуст у радњи извршитеља односно члана ортачког друштва и да ли између тог пропуста и настале штете постоји узрочно последична веза за коју би ортачко друштво одговарало. Иако се члан ортачког друштва не може сматрати, како то ревизија наводи, органом тог друштва по члану 172. ЗОО, по мишљењу овог суда може се наведена одредба користити за основ одговорности у овом случају односно нужно је оценити да ли је ортак поступао законито и правилно односно да ли постоји пропуст у његовом раду. Остала питања која ревизија покреће у конкретном случају су да ли одговара држава у овом случају за штету коју евентуално причини извршитељ имајући у виду одредбу закона по којој извршитеља именује министар а он врши јавна овлашћења. Чланом 326. Закона о извршењу и обезбеђу је прописано да извршитељ одговора целокупном својом имовином за штету која током поступка извршења настане његовом кривицом. Закон не садржи одредбу око одговорности Републике Србије, (за разлику од сада важећег закона) али из одредбе члана 331. став 1. Закона по којој извршитељи могу основати ортачко друштво и пословати под условима и у складу са законом који уређује привредна друштва ако овим законом није другачије одређено произилази да за извршитеље односно ортачко друштво у конкретном случају за штету причињену трећем лицу не може бити одговорна држава с обзиром да то друштво послује у складу са Законом о привредним друштвима. Што се тиче тврдње ревизије да извршитељ, због чињенице да је по члану 318. ЗИА пре полагања заклетве дужан да закључи уговор о осигурању за штету коју би могао причинити трећим лицем, није одговоран за штету већ да је то осигуравајуће друштва и таква примедба се не може прихватити с обзиром да у том случају постоји солидарна одговорност што значи да је ствар избора тужиоца кога ће од солидарних дужника обухватити тужбом.

Тужилац свој захтев заснива на тврдњи да је јавни извршитељ у конкретном случају поступао неправилно приликом процене уметничких слика те да је на разлици између стварне вредности слика и износа по коме су оне продате тужилац оштећен. У прилог тврдњи да је процена извршена погрешно достављено је мишљење Ликовне

галерије Ниш из Ниша. Одредбом члана 92. Закона о извршењу и обезбеђењу је прописано да истовремено са пописом ствари вршиће се њихова процена с тим што процену врши извршитељ а она се врши на основу тржишне цене такве ствари у месту пописа. Извршитељ може одлучити и да се процена изврши на основу писмене или усмене информације о цени добијене од одговарајуће организације институције или правних односно физичких лица. Нижестепени судови налазе да сама разлика у вредности уметничких слика између оне коју је проценила Ликовна академија и оне коју је нашао јавни извршитељ показује да је приликом процене било неправилности које се могу третирати као штета. Међутим, да би се такав закључак могао прихватити нужно је да се пре свега процени да ли се у овом случају ради о тржишној цени наведених ствари а имајући у виду процену уметничке галерије. Тржишна цена сваке ствари се добија, како то и сама реч наводи на тржиштву што значи да афекциона вредност слике, њена стварна уметничка вредност нису увек и тржишна вредност слике. Иако закон није дефинисао у ком случају ће извршитељ процену вредности ствари вршити преко одговарајућих институција јасно је да то зависи од природе покретне ствари те стручног знања извршитеља о вредности таквих ствари. Стоји чињеница, коју утврђују нижестепени судови, да када се ради о уметничким сликама претпоставка је да извршитељ не поседује стручно знање о њиховој вредности те да је у том случају било потребно ангажовати стручну институцију ради њихове процене. Потребно је било у поступку оценити начин продаје покретне ствари у овом случају а у смислу члана 96. Закона о извршењу и обезбеђењу. Међутим, Закон о извршењу и обезбеђењу садржи одредбу у члану 74. која дозвољава странци у поступку да тражи да се отклоне неправилности које су учињене у току поступка а неправилна процена покретних ствари се може третирати по том закону као непривилност. У списима предмета постоји поднесак извршног дужника, овде тужиоца у коме он тражи отклањање неправилности у поступку а нижестепени судови се нису бавили питањем да ли је по том захтеву одлучено и на који начин. Пошто списима предмета није здружен предмет извршења у целини за сад није познато да ли је тужилац, у својству извршног дужника у предмету извршења, користио правна средства која му пружа Закон о извршењу и обезбеђењу а што се може ценити и са аспекта његовог доприноса настанку штете у овом случају. Све напред наведено показује да нижестепени судови због погрешне примене материјалног права нису у потпуно и правилно утврдили чињенично стање због чега су нижестепене одлуке морале бити укинуте на основу члана 416. став 2.ЗПП.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду све што је напред наведено па ће по спроведеном поступку донети на закону засновану одлуку.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић